

Vergaderjaar 2025–2026

36 045

Situatie in Oekraïne

Nr. 264

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 januari 2026

Op 10 september jl. informeerde het kabinet uw Kamer over de ontwikkelingen op het gebied van vredesonderhandelingen t.a.v. de Russische agressieoorlog tegen Oekraïne en in het bijzonder de *Coalition of the Willing* (hierna: CotW)¹.

De afgelopen weken is het door de VS geleide vredesproces in een stroomversnelling gekomen, waarbij gesprekken over veiligheidsgaranties tevens steeds verder vorm krijgen. Hoewel een succesvolle uitkomst – duurzame vrede – nog verre van zeker is, is het van belang dat Nederland en Europa voorbereid zijn op een mogelijke nieuwe fase in de vredesonderhandelingen. In dat kader informeert het kabinet uw Kamer over de recente ontwikkelingen.

Vredesonderhandelingen

Sinds het begin van de grootschalige invasie in 2022 heeft Rusland de agressieoorlog steeds verder geïntensiveerd. Naast voortdurende aanvallen aan het front voert Rusland inmiddels op systematische wijze zware luchtaanvallen uit op civiele infrastructuur, met vele burgerslachtoffers tot gevolg. Onder President Trump zet de VS in op een spoedig einde aan deze oorlog. De VS heeft daartoe diverse gesprekken gevoerd met Oekraïne, Rusland en met Europese partners en dat heeft geleid tot belangrijke voortgang op het gebied van veiligheidsgaranties ingeval er sprake is van een staakt-het-vuren. Op 15 december jl. spraken Europese leiders in Berlijn uit samen met de VS te werken aan robuuste veiligheidsgaranties en economische herstelmaatregelen.² De VS heeft in Berlijn toegezegd deze veiligheidsgaranties in samenwerking met de Europese partners te bieden en heeft zich ook bereid getoond de vereiste monitoring van een vredesbestand te leiden. Op 28 december jl. hielden

¹ Kamerstuk 36 045, nr. 215

² Joint Statement of European Leaders from the Meeting in Berlin, 15 december 2025

President Trump en President Zelensky besprekingen over het vredesplan in Mar-a-Lago. Een concept-vredesplan lijkt nu in een vergevorderd stadium en ook over veiligheidsgaranties worden gesprekken concreet. Tegelijkertijd heeft Rusland vooralsnog geen bereidwilligheid getoond om aanvallen op Oekraïne op te schorten of daadwerkelijk in te gaan op Amerikaanse en/of Oekraïense voorstellen.

Het kabinet erkent dat Europa een grote rol moet nemen voor de veiligheid van Oekraïne en van Europa zelf en spant zich ervoor in dat Europese bondgenoten zo nauw mogelijk betrokken worden bij het proces. Duurzame vrede in Oekraïne is immers van direct belang voor vrede en veiligheid in heel Europa. Het kabinet staat hiertoe in nauw contact met partnerlanden, waaronder met name het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Duitsland, alsook met de NAVO en de Europese Unie.

Planning CotW en bredere veiligheidsgaranties voor Oekraïne

Vandaag vindt een leidersbijeenkomst van de CotW plaats in Parijs, waar onder andere gesproken zal worden, in aanwezigheid van Oekraïne en de VS, over de mogelijke militaire inzet van een internationale troepenmacht als onderdeel van veiligheidsgaranties. Enkel op basis van een politiek commitment op dit terrein kan Oekraïne met vertrouwen verdere onderhandelingen met Rusland aangaan.

De meest effectieve manier om hernieuwde Russische agressie af te schrikken is een sterke Oekraïense krijgsmacht. De afgelopen periode is onder leiding van het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk een militair plan uitgewerkt voor een *Multinational Force Ukraine* (MNF-U) met als doel de Oekraïense krijgsmacht te versterken en te moderniseren na beëindiging van de vijandelijkheden. Nederland is nauw betrokken geweest bij het militaire planningsproces, conform onder andere moties Timmermans en Yesilgöz-Zegerius (motie 36 045–191, 18 februari 2025) en Paternotte en Van Campen (motie 21 501-02-3047, 18 februari 2025). Zoals reeds gesteld in de brief van 10 september jl. heeft dit kabinet een bereidwillige houding om een substantiële bijdrage te leveren aan alle vier de in het plan voorziene operatielijnen van de MNF-U.³ Het nemen van verantwoordelijkheid past binnen de onverminderde steun van Nederland, die mede in het belang is van de Nederlandse en Europese veiligheid. De nadere invulling van deze bereidwillige houding is uiteraard onder voorbehoud van politieke besluitvorming, zoals het kabinet internationaal uitdraagt.

Naast de bovengenoemde inzet om de Oekraïense krijgsmacht te versterken door haar capaciteit op te bouwen, heeft Oekraïne internationale veiligheidsgaranties nodig om toekomstige Russische agressie af te schrikken, om zich indien nodig te kunnen verdedigen en daarmee de eigen veiligheid en die van Europa en Nederland te waarborgen. In dit verband worden tussen de VS, Oekraïne, Rusland en Europa gesprekken gevoerd over bindende veiligheidsgaranties voor Oekraïne. Het kabinet hecht hierbij belang aan het feit dat de VS heeft gesteld hieraan bij te willen dragen, naast nader te bepalen bijdragen van de VS ter ondersteuning van de MNF-U. Tegelijkertijd is helder dat Europa (inclusief Nederland) ook hier, naast de VS, zijn verantwoordelijkheid moet nemen in het belang van de Europese veiligheid.

De CotW spreekt ook in bredere zin over de bijdrage die de deelnemende landen kunnen leveren aan een robuust en rechtvaardig vredesakkoord voor Oekraïne. Zoals genoemd in de Kamerbrief van 10 september jl. zal een dergelijk akkoord moeten bestaan uit verschillende elementen,

³ Kamerstuk 36 045, nr. 215

waaronder concrete (verdrags-)afspraken tussen Rusland en Oekraïne, en tussen Oekraïne en internationale partners, aanvullende militaire steun en maatregelen om de Oekraïense infrastructuur en economie weer op te bouwen. Er zal tevens aandacht moeten zijn voor effectieve monitoring van de bestandslijn en verificatie en opvolging van eventuele schendingen van een staakt-het-vuren. Ten slotte spreekt Nederland met partners over het belang van voortzetting van militaire, economische en humanitaire steun aan en defensiesamenwerking met Oekraïne, ook nadat vijandelijkheden beëindigd zijn.

Vervolgstappen

Zoals hierboven geschetst zijn de vredesbesprekingen nog gaande en is het, gezien de huidige Russische opstelling, nog zeer de vraag of het mogelijk zal zijn tot een akkoord te komen. De parameters van een mogelijke vredesovereenkomst en veiligheidsgaranties liggen dus nog niet vast. Er zal tijdens de bijeenkomst in Parijs dan ook nog geen definitief besluit worden genomen over concrete bijdragen. Verschillende elementen die van belang zijn in het vervolgproces, waaronder de bijdrage die de VS zal kunnen leveren, de bredere veiligheidsgaranties en de modaliteiten van een monitoringsmissie, zijn nog onderwerp van gesprek en hebben nadere uitwerking nodig.

Zodra de afronding van een vredesovereenkomst nadert en tenuitvoerlegging inclusief militaire inzet in CotW-verband aanstaande lijkt, volgt politieke besluitvorming over de Nederlandse inzet en nadere informatievoorziening aan de Kamer conform artikel 100 van de Grondwet, zoals eerder aan uw Kamer toegezegd. Het kabinet hecht hierbij aan een zorgvuldige procedure en zal uw Kamer ook in de tussentijd blijven informeren.

Met het oog op het specifieke karakter van deze operatie zal het daarbij evenwel de noodzakelijke snelheid, vertrouwelijkheid en operationele veiligheid in acht nemen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
D.M. van Weel

De Minister van Defensie,
R.P. Brekelmans